

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Nc/6/2016
Identifikačné číslo spisu:	3814215630
Dátum vydania rozhodnutia:	08.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3814215630.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne I., bývajúcej v G., zastúpenej Advokátskou kanceláriou A3, s.r.o., so sídlom v Trenčíne, Partizánska 25, proti žalovanému G. bývajúcemu v G. o zaplatenie 11.527,73 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 12 C 18/2015, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Trenčíne z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej pod sp. zn. 6 Co 187/2016, takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Trenčíne JUDr. Stanislava Marková, JUDr. Ľubica Bajzová, Mgr. Stanislava Miklánková, Mgr. Martina Trnavská, JUDr. Mária Vrtochová, JUDr. Denis Vékony, JUDr. Oľga Lichnerová, JUDr. Alica Beňová, JUDr. Iveta Martináková, JUDr. Emília Zimová, Mgr. Zuzana Holúbková, Mgr. Ivan Kubínyi, JUDr. Radoslav Svitana, PhD., JUDr. Alena Radičová, JUDr. Ing. Miroslav Mand'ák, JUDr. Eva Vékonyová, JUDr. Darina Legerská, JUDr. Ivana Šlesarová, JUDr. Mária Prikrylová, JUDr. Iveta Záleská, JUDr. Ivica Čelková, JUDr. Dušan Krč-Šebera, JUDr. Jozef Janík, JUDr. Peter Tóth, JUDr. Patrik Príbelský, JUDr. Rastislav Vranka, JUDr. Roman Hargaš, JUDr. Ondrej Samaš, JUDr. František Kováč, JUDr. Beáta Javorková n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na tomto súde pod sp. zn. 6 Co 187/2016 (vec Okresného súdu Prievidza sp. zn. 12 C 18/2015).

Sudcovia JUDr. Erika Zajacová, JUDr. Gabriela Janáková, JUDr. Beáta Čupková, JUDr. Viera Škultétyová, JUDr. Alena Záhumenská, JUDr. Elena Zaťková, JUDr. Juraj Florovič, JUDr. Milan Straka s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na tomto súde pod sp. zn. 6 Co 187/2016 (vec Okresného súdu Prievidza sp. zn. 12 C 18/2015).

Odôvodnenie

Žalobkyňa vo svojom písomnom podaní doručenom Krajskému súdu v Trenčíne 11. mája 2016, vzniesla námietku zaujatosti voči všetkým sudcom Krajského súdu v Trenčíne pre ich pomer k veci a žalobkyni ako účastníčke konania. Dôvodila, že je sudkyňa Okresného súdu v Trenčíne a od roku 2010 sa márne snaží dosiahnuť zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, domu súp. č. XXX/X v k. ú. E. a pozemkov, zapísaných na LV č. XXX., kde je podielovou spoluvlastníčkou v jednej polovici. V jej úsilí jej systematicky už 6 rokov bránia zaujaté sudy a to Krajský súd v Trenčíne a

Okresný súd Prievidza. Krajský súd v Trenčíne namiesto zmeny rozsudku Okresného súdu Prievidza vo veci 17 C 66/2010 (zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva), ktorým bola žaloba zamietnutá pre dôvody hodné „osobitného zreteľa“, ktoré nikto neskúmal a neboli ani predmetom dokazovania, uviedol, že žalobkyňa sa nechcela majetkovo vyporiadať, ale upravovať „užívacie vzťahy“, hoci žaloba ani petít ničomu takému nenاسvedčovali. Pokiaľ by odvolací súd rozsudok 17 C 66/2010 zmenil, zrušil podielové spoluvlastníctvo a v súlade s § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka nariadil predaj nehnuteľností, žalovaný G. by si vzal úver a žalobkyňa by pod tlakom okolností dávno vyplatil. Poukázala na ďalšie úplne zbytočné súdne spory, vedené pred Okresným súdom Prievidza a Krajským súdom v Trenčíne, ktoré zamietli oprávnené nároky žalobkyne, o jednom z nich rozhodol senát, ktorého členkou bola JUDr. Gabriela Janáková, sudkyňa z odvolacieho konania vylúčená pre zaujatosť rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Nc 55/2013 zo dňa 29. októbra 2013.

Krajský súd v Trenčíne ďalej zabránil žalobkyni v budúcej exekúcii podielu prevedeného na rodičov G. tým, že rodičom žalovaného právoplatným zamietnutím návrhu žalobkyne na vydanie predbežného opatrenia, čím umožnil s ich podielom naďalej manipulovať, tento prevádzať na iné osoby a žalobkyni znova úmyselne zmaril cestu k dražbe podielu ďalších spoluvlastníkov. Postoj Krajského súdu v Trenčíne žalobkyňa nepovažuje len za zaujatosť, ale o cieľený a organizovaný komplot voči jej osobe so zámerom dosiahnuť, aby žalobkyňa utrpela zdrvivúce finančné straty, prehrala všetky spory, majetkovo sa čo najdlhšie nevyporiadala a bola prinútená financovať údržbu domu. O sprisahaní proti žalobkyni svedčí aj úplne absurdné podozrenie sudcov Krajského súdu v Trenčíne, s ktorým žalobkyňa oboznámil osobne predseda súdu JUDr. Mandák, že táto je autorkou anonymu, na základe ktorého I. neprešla výberovým konaním a nestala sa sudkyňou Krajského súdu v Trenčíne. Uviedla, že páchatela anonymu treba hľadať v okruhu osobných priateľov členky Súdnej rady I. ktorá so sporným anonymom oboznámila členov Súdnej rady SR na zasadnutí, na ktorom sa rozhodovalo o preložení JUDr. Kumovej na odvolací súd.

Sudcovia Krajského súdu v Trenčíne JUDr. Stanislava Marková, JUDr. Ľubica Bajzová, Mgr. Stanislava Miklánková, Mgr. Martina Trnavská, JUDr. Mária Vrtochová, JUDr. Denis Vékony, JUDr. Oľga Lichnerová, JUDr. Alica Beňová, JUDr. Iveta Martináková, JUDr. Emília Zimová, Mgr. Zuzana Holúbková, Mgr. Ivan Kubínyi, JUDr. Radoslav Svitana, PhD., JUDr. Alena Radičová, JUDr. Ing. Miroslav Mandák, JUDr. Eva Vékonyová, JUDr. Darina Legerská, JUDr. Ivana Šlesarová, JUDr. Mária Prikrylová, JUDr. Iveta Záleská, JUDr. Ivica Čelková, JUDr. Dušan Krč-Šebera, JUDr. Jozef Janík, JUDr. Peter Tóth, JUDr. Patrik Príbelský, JUDr. Rastislav Vranka, JUDr. Roman Hargaš, JUDr. Ondrej Samaš, JUDr. František Kováč, JUDr. Beáta Javorková sa ku vznesenej námietke zaujatosti vyjadrili tak, že žalobkyňa poznajú ako kolegyňu, nemajú s ňou však blízky, priateľský vzťah a v prejednávanej veci sa necítia byť zaujatí.

Sudcovia JUDr. Erika Zajacová, JUDr. Gabriela Janáková, JUDr. Beáta Čupková, JUDr. Viera Škultétyová, JUDr. Alena Záhumenská, JUDr. Elena Zátková, JUDr. Juraj Florovič, JUDr. Milan Straka sa ku vznesenej námietke zaujatosti vyjadrili tak, že k žalobkyni majú priateľský vzťah, osobne sa poznajú, stretávajú sa aj mimo pracovných aktivít, a preto sa cítia byť zaujatí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Trenčíne (§ 16 ods. 1 tretia veta O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybností o nezaujatosti sudcov krajského súdu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednávaniu vecí, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to:

1. k veci, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo

2. k účastníkom konania, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo
3. k zástupcom účastníkov konania, ktorý vzťah by bol založený na pomere vykazujúcim znaky vzťahu uvedeného pod bodom 2.

Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednávanej veci alebo taký jeho osobný vzťah k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na vec a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci buď na návrh účastníka súdneho konania (§ 15a O.s.p.), alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 15 O.s.p.). Obsahom práva na prejednanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je len povinnosť (nadriadeného) súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 listiny, čl. 48 ods. 1 ústavy), treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní týchto dôvodov (ich analýze) v konkrétnej situácii je nutné prihliadať aj na rozsiahlu a inštruktívnu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky k danej problematike.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Ústavná úprava práva na spravodlivý proces (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky) zároveň na druhej strane zahŕňa aj právo na to, aby právna vec účastníka nebola odňatá zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky). V zásade teda platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania. Zámer, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v možnosti zmať hroziace riziko, že by vo veci mohol rozhodovať zaujatý a nie nestranný sudca.

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. ESLP vo svojich rozhodnutiach pripomína, že súdy by preto mali rozoznávať dôležitosť predchádzania nebezpečenstva reálnej možnosti zaujatosti. Aspekty nestrannosti a všeobecné princípy vyhodnocovania zosummarizoval ESLP vo veľmi čerstvej veci *Morice v. Francúzsko* (sťažnosť č. 29369/10, rozsudok Veľkej komory zo dňa 23. apríla 2015, §§ 73 až 78) nasledovne:

- Súd pripomína, že nestrannosť sudcu vo všeobecnosti predstavuje absenciu predpojatosti alebo závislosti, pričom jej existenciu je možné testovať viacerými spôsobmi. Podľa ustálenej judikatúry ESLP existencia nestrannosti pre účely článku 6 ods. 1 Dohovoru musí byť ustálená v súlade so subjektívnym testom, kde dôraz má byť kladený na osobné presvedčenie, správanie sa a konanie dotknutého sudcu, ako aj v súlade s objektívnym testom, v ktorom sa zisťuje, či súd alebo jeho zloženie ponúkajú dostatočné garancie pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o jeho nestrannosti.

- Pokiaľ ide o subjektívny test, platí v praxi ESLP dlhodobo uplatňovaný predpoklad, že súd je oslobodený od osobnej predpojatosti alebo nestrannosti sudcu. Osobná nestrannosť sudcu sa

predpokladá pokiaľ nie je preukázaný opak. Ako možné príklady môžu byť uvedené tie, ak sa sudca správa k účastníkovi nevraživo, nepriateľsky alebo je zlomyseľný z osobných dôvodov.

- Vo väčšine prípadov vzniku otázky pochybnosti nestrannosti sudcu sa EŠLP sústredil na objektívny test. Samozrejme, obvykle tu neexistuje jednoznačná deliaca čiara medzi subjektívnou a objektívnou nestrannosťou, nakoľko správanie sa sudcu nemusí spôsobiť nedostatky nestrannosti z pohľadu externého pozorovateľa (objektívny test), ale môže tiež prejsť k osobným záležitostiam sudcu (subjektívny test). Práve preto v niektorých prípadoch, kde môže byť obtiažne zabezpečiť dôkaz, ktorý by vyvrátil prezumpciu subjektívnej nestrannosti sudcu, je tu požiadavka objektívnej nezávislosti sudcu, ktorá dáva ďalšiu dôležitú garanciu.

- Pokiaľ ide o objektívny test, je potrebné určiť, či na rozdiel od správania sa sudcu, existujú iné fakty, skutočnosti, ktoré by mohli vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti. Z toho potom vyplýva, že pri rozhodovaní o tom, či v danom prípade existuje legitímny dôvod obávať sa, že daný sudca trpí nedostatkom nestrannosti, rozhodujúcim je, či táto obava môže byť objektívne opodstatnená.

- Objektívny test sa zvyčajne týka hierarchických alebo iných vzťahov medzi dotknutým sudcom a inými subjektami v konaní. Je preto v každom individuálnom prípade potrebné rozhodnúť, či vyššie uvedený vzťah majúceho konať vo veci sudcu k iným subjektom vystupujúcim v konaní je takej povahy a takého stupňa, že by mohol indikovať, naznačovať nedostatok jeho nestrannosti.

- V týchto súvislostiach hoci aj zdanie môže predstavovať určitú dôležitosť, závažnosť, inými slovami, „spravodlivosť nemá byť len vykonaná, ale musí byť aj videná, že je vykonaná“. Dôležité je to, že ide o dôveru verejnosti v súdy a spravodlivosť v demokratickej spoločnosti. Teda každý sudca, u ktorého je legitímny dôvod sa obávať nedostatku nezávislosti, musí byť z prejednávania veci vylúčený.

Ostatne uvedený rozsudok Veľkej komory EŠLP v zásade zhrnul všetko, čo už bolo povedané v predchádzajúcich jeho komorových rozsudkoch *Delcourt v. Belgicko* (sťažnosť č. 2689/65, rozsudok zo 17. januára 1970), *Piersack v. Belgicko* (sťažnosť č. 8692/79, rozsudok z 1. októbra 1982), *De Cubber v. Belgicko* (rozsudok z 26. októbra 1984, § 25), *Hauschildt v. Dánsko* (rozsudok z 25. mája 1989, § 47), *Fey v. Rakúsko* (sťažnosť č. 14396/88, rozsudok z 24. februára 1993), *Thomann v. Švajčiarsko* (rozsudok z 10. júna 1996), *Pullar v. Spojené kráľovstvo* (rozsudok z 10. júna 1996, § 32), *Ferrantelli a Santangelo v. Taliansko* (sťažnosť č. 19874/92, rozsudok zo 7. augusta 1996, § 58), *Castillo Algar v. Španielsko*, (rozsudok z 28. októbra 1998, § 45), *Wettenstein v. Švajčiarsko* (sťažnosť č. 33958/96, rozsudok z 21. decembra 2000, § 44), *Pescador Valero v. Španielsko* (sťažnosť č. 62435/00, rozsudok zo 17. júna 2003, §§ 23 až 28), *Blesa Rodriguez v. Španielsko*, (sťažnosť č. 61131/12, rozsudok z 1. decembra 2015, §§ 41 až 44), ako aj rozsudky Veľkej komory EŠLP vo veciach *Kyprianou v. Cyprus* (sťažnosť č. 73797/01, § 118) a *Micallef v. Malta* (sťažnosť č. 17056/06, § 93).

Z uvedenej judikatúry EŠLP a Ústavného súdu Slovenskej republiky možno vyvodiť, že subjektívne hľadisko sudcovej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezáujatým vzťahom k veci disponuje.

Z obsahu podanej námietky je zrejmé, že žalobkyňa vzniesla námietku zaujatosti voči všetkým sudcom Krajského súdu v Trenčíne pre ich pomer k veci a žalobkyni ako účastníčke konania. Dôvodila, že je sudkyňou Okresného súdu v Trenčíne a sa márne snaží dosiahnuť zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, kde je podielovou spoluvlastníčkou. V jej úsilí jej systematicky bránia zaujaté súdy a to Krajský súd v Trenčíne a Okresný súd Prievidza. Namietala nesprávnosť rozhodovania týchto súdov a sudcov, riadne nezisťovanie skutočného stavu v prejednávaných veciach a nesprávne právne posudzovanie či v merite veci ako aj o trovách konania, čo svedčí o cielenom a organizovanom komplete voči jej osobe.

Nadriadený súd posudzoval analyzovanú situáciu uvádzanú žalobkyňou a dospel k záveru, že v danom prípade niet dôvodu pochybovať o nezaujatosti namietaných sudcov. Z predloženého spisového materiálu totiž nevyplýva, že by všetci sudcovia Krajského súdu v Trenčíne javili známky zaujatosti voči žalobkyni, a to z hľadiska ako testu, tak ani z hľadiska testu objektívneho. Pokiaľ žalobkyňa namietala nesprávnosť právneho posúdenia veci, má k dispozícii systém riadnych a mimoriadnych účinných opravných prostriedkov, ktorých uplatnením môže dosiahnuť v tomto smere nápravu, ak bude potrebná. Samotný subjektívny názor žalobkyne, že u všetkých sudcov sú dané okolnosti vylučujúce ich z prejednávania a rozhodovania veci, nemôže bez ďalšieho zakladať dôvod pre legitímne obavy z ich nestranného a nezaujatého rozhodovania.

V prípade sudcov JUDr. Eriky Zajacovej, JUDr. Gabriely Janákovej, JUDr. Beáty Čupkovej, JUDr. Viery Škultétyovej, JUDr. Aleny Záhumenskej, JUDr. Eleny Zatkovej, JUDr. Juraja Floroviča a JUDr. Milana Straku, ktorí sa vyjadrili tak, že sa cítia byť vo veci zaujatí vzhľadom na priateľský vzťah so žalobkyňou, teda že majú vzťah osobný, bližší než len pracovný, nadriadený súd vyslovil, že títo sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

V prípade ostatných sudcov, ktorí sa k vznesenej námietke zaujatosti vyjadrili tak, že síce žalobkyňu poznajú z bývalého pracoviska ako kolegyňu, avšak s ňou bližší vzťah nemajú a sa necítia byť zaujatí, nadriadený súd ich nevylúčil z prejednávania a rozhodovania tejto veci, z námietky žalobkyne a ani z ďalšieho obsahu spisu neboli zistené žiadne okolnosti relevantné z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p., ktoré by boli objektívne spôsobilé spochybniť nezaujatosť sudcov.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.